

READING MATURALNY 05

Uzupełnianie luk w tekście i streszczeniu - zadania otwarte

Matura podstawowa + matura rozszerzona

Strategia, typowe pułapki, przykłady, trening i odpowiedzi z analizą

Uzupełnianie luk w Readingu - o co naprawdę chodzi?

W tym typie zadania nie wybierasz gotowej odpowiedzi. Musisz samodzielnie odtworzyć informację z tekstu i wpisać ją po angielsku tak, aby była zgodna z treścią, precyzyjna i pasowała logicznie do zdania lub streszczenia.

W aktualnym Informatorze CKE zadania otwarte w rozumieniu tekstów pisanych obejmują m.in. zdania lub tekst z lukami oraz odpowiedzi na pytania. Co najmniej jedna wiązka zadań w części Reading jest otwarta. Za każdy poprawnie uzupełniony element otrzymujesz 1 punkt.

Najważniejsze: To NIE jest klasyczne Use of English. W Readingu najpierw liczy się zrozumienie informacji z tekstu. Nie możesz wpisać odpowiedzi, która jest gramatycznie piękna, ale nie wynika z tekstu.

1. Reading gap-fill a Use of English - nie pomył tych zadań

Reading - uzupełnianie na podstawie treści

- szukasz informacji w dłuższym tekście
- musisz zrozumieć sens i często go sparafrazować
- odpowiedź musi być zgodna z tekstem
- często uzupełniasz zdanie, notatkę albo streszczenie

Use of English - zadanie leksykalno-gramatyczne

- głównym celem jest sprawdzenie gramatyki i słownictwa
- możesz pracować na pojedynczym zdaniu lub krótkim tekście
- pełna poprawność językowa jest kluczowa

READING: *The café closes at 6 p.m. -> The café is open until _____.*

Tu odpowiedź wynika z treści: 6 p.m.

USE OF ENGLISH: *I started working here five years ago. -> I _____ here for five years.*

Tu sprawdzana jest konstrukcja gramatyczna: have worked / have been working.

2. Jak mogą wyglądać luki?

A. Uzupełnienie zdania

Text: *Mia chose the train because flying was too expensive.*

Sentence: *Mia travelled by train because she could not _____.*

Przykładowa odpowiedź: afford to fly.

B. Uzupełnienie notatki

PLACE: _____

REASON FOR VISIT: _____

DATE: _____

Tutaj zwykle trzeba wyciągnąć bardzo konkretną informację: miejsce, powód, liczbę, datę, nazwę lub krótki opis.

C. Uzupełnienie streszczenia

To zwykle trudniejsza wersja. Streszczenie nie kopiuje tekstu. Informacja jest skompresowana i często wymaga parafrazy.

Text: *After several failed attempts, the researchers finally managed to solve the problem.*

Summary: The researchers succeeded after _____.
Przykładowa odpowiedź: several unsuccessful attempts.

3. Strategia 6 kroków

KROK 1. Przeczytaj zdanie z luką zanim zaczniesz szukać odpowiedzi

Sprawdź, jakiej informacji brakuje. Czy ma to być:

- osoba?
- miejsce?
- powód?
- rezultat?
- czas / data?
- liczba?
- czynność?
- opinia / reakcja?

KROK 2. Sprawdź gramatykę wokół luki

Nawet jeśli to Reading, gramatyka pomaga przewidzieć formę odpowiedzi.

She decided to _____ because...

Po to oczekujemy czasownika.

The main reason was _____.

Po was może pojawić się rzeczownik, fraza rzeczownikowa lub odpowiednia konstrukcja.

He was disappointed because the hotel was _____.

Po was oczekujemy np. przymiotnika lub frazy opisowej.

KROK 3. Znajdź fragment tekstu

Użyj słów kluczowych i scanningu. Nie czytaj od początku całego tekstu za każdym razem.

KROK 4. Przeczytaj co najmniej jedno zdanie przed i po

Odpowiedź może wynikać z połączenia dwóch informacji. Nie wrywaj pojedynczego słowa z kontekstu.

KROK 5. Zapisz sens, niekoniecznie identyczne słowa

Jeżeli możesz bezpiecznie przepisać krótki fragment i pasuje on do luki - świetnie. Jeżeli nie, sparafrazuj go.

KROK 6. Wstaw odpowiedź i przeczytaj CAŁE zdanie

Sprawdź trzy rzeczy:

- Czy zdanie jest logiczne?
- Czy odpowiedź dokładnie wynika z tekstu?
- Czy nie zmieniłeś znaczenia, osoby, czasu albo liczby?

Zasada kontrolna: Po wpisaniu odpowiedzi zawsze czytaj całe zdanie od początku do końca. Wiele błędów widać dopiero wtedy.

4. Najważniejsza umiejętność: kompresja informacji

W streszczeniu jedna krótka luka może odpowiadać dłuższemu fragmentowi tekstu.

Text: The organisers had expected around 200 people, but more than 500 eventually arrived.

Summary: Attendance was much _____ than expected.

Odpowiedź: higher.

Text: Although Lucas had never worked with children before, he quickly learned how to communicate with them.

Summary: Lucas had no previous _____ children.

Odpowiedź: experience of working with / experience working with.

Nie kopiujesz całego tekstu. Musisz rozpoznać rdzeń informacji.

5. Parafraza w zadaniach z lukami

Bardzo często fragment w zadaniu jest już parafrazą tekstu. Twoja odpowiedź musi dokończyć tę parafrazę.

could not afford = did not have enough money for

eventually = in the end / finally

was located near = was close to

refused = turned down / said no to

was exhausted = was extremely tired

postponed = put off / moved to a later date

increased = went up / rose

rarely = not often

6. Nie wpisuj więcej, niż trzeba

Najbezpieczniejsza odpowiedź jest zwykle krótka i precyzyjna. Każdy dodatkowy element to możliwość dodania informacji sprzecznej z tekstem.

Text: Alex went to the shop to buy bread.

Gap: Alex went out to buy _____.

Dobra odpowiedź: **bread**

Ryzykowna odpowiedź: **bread and some food for dinner** - jeśli tekst nie mówi o jedzeniu na kolację, dodałeś informację od siebie.

CKE: W zadaniach otwartych odpowiedź może zostać uznana za błędną, jeśli dodasz do poprawnej informacji element sprzeczny z tekstem albo podasz dwie odpowiedzi, z których jedna jest błędna.

7. Odpowiedź musi pasować logicznie do zdania

Text: Nina moved to Bristol because she got a job there.

Gap: Nina moved to Bristol after _____.

Treściowo wiesz: **she got a job there**

Ale po **after** możesz wpisać np. **getting a job there** albo **she got a job there** - zależnie od konstrukcji całego zdania.

Dlatego zawsze patrz na fragment PRZED i PO luce.

8. Typowe pułapki

Pułapka 1. Przepisanie zbyt dużego fragmentu

W tekście widzisz całe zdanie i kopiujesz je bez sprawdzenia, czy pasuje do nowej konstrukcji. Efekt: odpowiedź zawiera zbędne słowa albo tworzy nielogiczne zdanie.

Pułapka 2. Dobra informacja, zła osoba

Anna recommended the hotel, but Kate booked it.

Who made the reservation? -> Kate, nie Anna.

Pułapka 3. Pomyłony czas

He used to live in Paris, but now he lives in Lyon.

Where does he live now? -> Lyon.

Pułapka 4. Zbyt ogólna odpowiedź

Text: The museum is closed on Mondays.

Gap: Visitors cannot enter the museum _____.

Zbyt ogólnie: sometimes. Precyzyjnie: on Mondays.

Pułapka 5. Odpowiedź z własnej wiedzy

Jeśli tekst mówi, że ktoś zaczął ćwiczyć, nie dopisuj, że chciał schudnąć, jeśli autor tego nie podał.

Pułapka 6. Odpowiedź po polsku

Jeżeli polecenie wymaga języka angielskiego, odpowiedź po polsku nie spełnia polecenia.

9. Ortografia: ile błędów można zrobić?

W Readingu ocena nie działa identycznie jak w zadaniach stricte gramatycznych. Najważniejsze jest, czy odpowiedź jest komunikatywna, precyzyjna i pokazuje zrozumienie tekstu. Jednak błąd może kosztować punkt, jeśli zmienia znaczenie, powoduje niezrozumiałość lub zapisujesz jedynie brzmienie słowa zamiast poprawnej formy.

book -> buk

Taki zapis nie jest poprawną formą ortograficzną.

Wniosek: Nie panikuj z powodu drobnej formy językowej, ale pisz możliwie poprawnie i jasno. W Readingu odpowiedź ma przede wszystkim jednoznacznie przekazywać właściwy sens.

10. Trening 1 - poziom podstawowy

Przeczytaj tekst i uzupełnij luki zgodnie z jego treścią.

TEXT

When Maya started secondary school, she used to travel there by bus. The journey normally took forty minutes, and delays were common during the morning rush hour. Last year, a new cycle path was built between her neighbourhood and the school. Maya decided to try cycling and soon discovered that she could get to school in just twenty-five minutes. At first, her parents worried about traffic, but the new route is separated from the main road for most of the journey. Maya now cycles four days a week and says she feels more energetic in morning lessons.

1. Before the cycle path was built, Maya usually went to school by _____.

2. The bus journey often took longer because of _____.

3. Cycling saves Maya about _____ minutes on a normal journey.
4. Maya's parents were initially concerned about _____.
5. Since she started cycling, Maya feels more _____ during morning classes.

Odpowiedzi - Trening 1

1. **bus** - Informacja jest podana wprost.
2. **delays / morning traffic / the morning rush hour** - Każda odpowiedź musi zachować właściwy sens.
3. **fifteen / 15** - 40 minut - 25 minut = 15 minut.
4. **traffic** - Tekst: her parents worried about traffic.
5. **energetic** - Tekst podaje tę informację bezpośrednio.

11. Trening 2 - parafraza

Przeczytaj tekst i uzupełnij zdania tak, aby precyzyjnie oddać jego sens.

Daniel had planned to spend his summer working in a local supermarket. A week before the holidays, however, his cousin told him about a volunteer project restoring hiking trails in Scotland. Accommodation and meals were provided, so Daniel would only need to pay for his journey. He applied immediately. The work was physically demanding, especially on rainy days, but Daniel says he learned more during those three weeks than he had expected. He also met people from six different countries and is still in touch with several of them.

1. Daniel originally intended to spend the summer _____.
2. The project was inexpensive for volunteers because food and _____ were included.
3. Daniel found the work difficult mainly because it was physically demanding and sometimes _____.
4. The experience was more _____ than Daniel had expected.
5. Daniel still communicates with some of the people he _____ during the project.

Odpowiedzi - Trening 2

1. **working in a supermarket** - planned to spend his summer working...
2. **accommodation** - provided = included.
3. **rainy / done in the rain** - Sens musi odzwierciedlać informację o rainy days.
4. **educational / valuable / useful** - Tekst mówi, że nauczył się więcej, niż oczekiwał. Odpowiedź musi zachować ten sens.
5. **met** - still in touch with several of them -> people he met.

12. Trening 3 - streszczenie, poziom rozszerzony

Przeczytaj tekst, a następnie uzupełnij streszczenie. W każdą lukę wpisz maksymalnie sześć wyrazów.

For years, residents of a small coastal town complained that visitors left large amounts of rubbish on the beach after summer weekends. The council tried adding more bins, but the problem continued. Two local students then suggested a different approach: instead of simply cleaning the beach after tourists had gone home, volunteers would speak to visitors during the day and explain how litter affected seabirds and marine life. The students also persuaded several cafés to offer a small discount to customers who brought reusable cups. After the first six-week campaign, the amount of rubbish collected from the beach fell by almost forty per cent. The council has now decided to repeat the project next summer.

SUMMARY

A coastal town had struggled with rubbish left by tourists. Adding extra bins did not solve the problem, so two students proposed focusing on (1) _____ rather than only cleaning afterwards. Local cafés also encouraged customers to use (2) _____ by offering lower prices. The campaign proved successful because the quantity of rubbish on the beach (3) _____. As a result, the local authorities intend to (4) _____ next year.

Odpowiedzi - Trening 3

1. **educating / talking to visitors** - Rdzeń informacji: wolontariusze rozmawiali z turystami i wyjaśniali skutki śmiecenia.
2. **reusable cups** - To dokładna informacja z tekstu.
3. **fell by almost forty per cent** - W streszczeniu trzeba zachować kierunek i skalę zmiany.
4. **repeat the project / campaign** - The council has now decided to repeat the project next summer.

13. Mini-checklista przed oddaniem odpowiedzi

- Czy odpowiedź wynika z tekstu, a nie z mojej wiedzy?
- Czy odpowiadam dokładnie na to, czego wymaga luka?
- Czy nie pomyliłem osoby, czasu, liczby lub powodu?
- Czy odpowiedź pasuje gramatycznie i logicznie do zdania?
- Czy jest wystarczająco precyzyjna?
- Czy nie dopisałem niepotrzebnych informacji?
- Czy zachowałem limit wyrazów, jeśli został podany?
- Czy odpowiedź jest po angielsku, jeśli tego wymaga polecenie?

14. Najważniejszy schemat

Zapamiętaj: LUKA -> czego brakuje? -> znajdź fragment -> zrozum sens -> sparafrazuj -> sprawdź gramatykę -> przeczytaj całe zdanie.

Nie próbuj zgadywać pojedynczego słowa tylko dlatego, że „ładnie pasuje”. Najpierw znajdź dowód w tekście. W zadaniu otwartym to Ty tworzysz odpowiedź, więc precyzja jest ważniejsza niż długość.

Źródło zakresu egzaminacyjnego

Centralna Komisja Egzaminacyjna, Informator o egzaminie maturalnym z języka angielskiego od roku szkolnego 2024/2025. Materiał dydaktyczny powyżej jest autorskim opracowaniem strategii i przykładów treningowych.